

Press och information

PRESSMEDDELANDE nr 94/04

18 november 2004

Generaladvokatens förslag till avgörande i mål C-304/02

Kommissionen mot Frankrike

**GENERALADVOKAT GEELHOED VIDHÅLLER SIN INSTÄLLNING ATT
DOMSTOLEN KAN FÖRELÄGGA EN MEDLEMSSTAT ATT BETALA ETT
STANDBELOPP FÖR LÅNGVARIGA OCH STRUKTURELLA
ÖVERTRÄDELSER AV GEMENSKAPSRÄTTEN**

*För att tillgodose rätten till försvar föreslår generaladvokaten emellertid att det muntliga
förfarandet skall återupptas för att ge parterna möjlighet att yttra sig över den föreslagna
sanktionsåtgärden*

År 1991 slog domstolen på begäran av kommissionen fast att Frankrike hade åsidosatt gemenskapsrätten under åren 1984–1987 genom att inte genomföra kontroller för att säkerställa efterlevnaden av gemenskapsåtgärderna för bevarande av fiskeresurserna. Efter ett stort antal kontroller utförda av gemenskapens fiskeriinspektörer i en rad franska hamnar, fann kommissionen att Frankrike fortfarande inte helt hade uppfyllt sina skyldigheter. Kommissionen har därför yrkat att domstolen skall fastställa att Frankrike har underlåtit att följa 1991 års dom och förplikta Frankrike att från den dag dom meddelas i förevarande mål erlagga ett vite av 316 500 euro för varje dag som löper utan att den förstnämnda domen efterlevs.

Den 29 april 2004 lämnade generaladvokat Geelhoed sitt första förslag till avgörande i detta mål och föreslog att domstolen för första gången skulle förelägga en medlemsstat att betala ett standardbelopp för långvariga och strukturella överträdelser av gemenskapsrätten. I sitt förslag till avgörande framhöll generaladvokaten att en åtgärd som består i att påföra ett dagligt vite som endast börjar löpa efter det att domstolen har meddelat en andra dom inte skulle förmå en medlemsstat att upphöra med åsidosättandet så snart detta åsidosättande konstaterats av domstolen. En medlemsstat skulle i stället kunna låta överträdelsen bestå fram till dess vitet utdömts och därigenom undergräva gemenskapsrätten.

Eftersom detta förslag aktualiserade nya frågor rörande tolkningen av artikel 228 i fördraget som inte hade diskuterats av parterna under förfarandet, beslutade domstolen att återuppta det muntliga förfarandet för att ge parterna och andra medlemsstater tillfälle att ta ställning till frågan om huruvida domstolen har rätt att förelägga medlemsstaten att betala ett standardbelopp eller att betala både ett standardbelopp och ett vite, trots att kommissionen endast har begärt att domstolen skall förelägga vite.

I dag har generaladvokat Geelhoed kommit med sitt andra förslag till avgörande i målet.

Generaladvokaten har inledningsvis poängterat att syftet med artikel 228 är att säkerställa att medlemsstaterna efterlever gemenskapsrätten. De sanktionsåtgärder som föreskrivs i artikeln har därvid ett dubbelt syfte. För det första skall åtgärden ha en allmänpreventiv effekt genom att göra det ekonomiskt oattraktivt för en medlemsstat att åsidosätta gemenskapsrätten. För det andra skall åtgärden ha en särskild avskräckande effekt genom att skapa en möjlighet att sätta tillräckligt tryck på medlemsstaten för att framtvinga efterlevnad av gemenskapsrätten när domstolen fastställt att fördragsbrott föreligger. Generaladvokaten har vidare erinrat att dessa sanktionsåtgärder är specifika för gemenskapens rättsordning och inte utan vidare kan jämföras med sanktionsmekanismer på nationell nivå.

Vad gäller **domstolens möjlighet** att frångå kommissionens förslag till sanktionsåtgärd, genom att **förelägga** staten att **betala ett standardbelopp**, påpekar generaladvokaten inledningsvis att domstolen i tidigare rättsfall fastställt att kommissionens förslag inte är bindande för domstolen, vilket även direkt följer av ordalydelsen och strukturen i artikel 228. Eftersom medlemsstaten döms för att inte ha följt en dom från domstolen menar generaladvokaten att domstolen är bäst skickad att bedöma i vilken omfattning domen efterlevts samt allvaret i ett fortsatt åsidosättande. Behovet av att vidta sanktionsåtgärder kan endast bedömas mot bakgrund av de omständigheter som domstolen slog fast i sin dom och kan inte vara beroende av kommissionens synpunkter.

Generaladvokaten påpekar att tre möjliga hinder för domstolens rätt att vidta sanktionsåtgärder har åberopats av medlemsstaterna, nämligen principen om likabehandling, rättssäkerhetsprincipen och medlemsstaternas rätt till försvar.

Beträffande principen om **likabehandling** anför generaladvokaten att situationen i förevarande fall inte kan jämföras med dem som var i fråga i de två tidigare mål där domstolen har förelagt vite. Han anser att Frankrikes åsidosättande är ett allvarligt åsidosättande som inte enbart har konsekvenser i Frankrike utan som även påverkar övriga medlemsstater och deras fiskare. Det är därför **berättigat** att vidta **sanktionsåtgärder av en annan typ**, eftersom **åsidosättandet är av en annan karaktär och medför andra konsekvenser**.

Vad gäller **rättssäkerhetsprincipen** har generaladvokaten påpekat att domstolen understrukt i tidigare mål att den inte är bunden av kommissionens förslag. **Det kan därför förutses att domstolen kan vidta vilken som helst av de sanktionsåtgärder som står till förfogande**, bland annat förelägga betalning av standardbelopp.

I fråga om rätten till försvar påpekar generaladvokat Geelhoed att det existerande förfarandet ger medlemsstaten möjlighet att yttra sig avseende både den sakfråga som behandlas i kommissionens ansökan och lämpligheten av den ekonomiska sanktionsåtgärd som kommissionen har föreslagit. Även om befogenheten att besluta om en lämplig

sanktionsåtgärd helt vilar på domstolen, finner generaladvokaten det mycket **viktigt att domstolen känner till båda parternas syn på verkningarna av en sådan sanktion** för att uppnå sitt syfte. Han anser det därför **lämpligt att parterna ges tillfälle att på ett tillfredsställande sätt ta ställning till förslag till andra sanktionsåtgärder än dem som föreslagits av kommissionen**. Eftersom parterna i förevarande mål ännu inte haft tillfälle att framföra sina synpunkter på den särskilda sanktionsåtgärd som generaladvokaten föreslagit, föreslår han att domstolen skall återuppta det muntliga förfarandet.

Syftet och de överväganden som ligger bakom artikel 228 EG är enligt generaladvokaten avgörande för bedömningen av **om domstolen har rätt att förelägga ett standardbelopp i kombination med ett vite**. Artikelns syfte är såsom angetts ovan att säkerställa att medlemsstaterna fullgör sina skyldigheter enligt gemenskapsrätten. Standardbeloppet och vitet tjänar till sin natur skilda syften, det första har en avhållande effekt, medan det andra fungerar som ett påtryckningsmedel. För att artikel 228 såväl skall kunna tjäna som ett påtryckningsmedel som ha en avhållande effekt, måste **domstolen ha möjlighet att vidta båda sanktionsåtgärderna samtidigt**.

ANMÄRKNING: Generaladvokatens förslag är inte bindande för domstolen. Generaladvokaternas uppgift är att helt självständigt föreslå domstolen en rättslig lösning i målet. Ledamöterna i Europeiska gemenskapernas domstol inleder nu överläggningar i detta mål. Domen kommer att meddelas vid ett senare tillfälle.

Detta är en icke-officiell handling avsedd för massmedia och den är inte bindande för domstolen.

Meddelandet finns tillgängligt på följande språk: engelska, franska, tyska, danska, grekiska, spanska, finska, italienska, nederländska, polska, portugisiska, svenska

*Förslaget till avgörande i fulltext finns tillgängligt på domstolens webbplats
<http://curia.eu.int/jurisp/cgi-bin/form.pl?lang=sv>
i regel från kl. 12.00 (CET) den dag då det föredras.*

*För ytterligare upplysningar, var vänlig kontakta Gitte Stadler
Tel: (00352) 4303 3127, fax: (00352) 4303 3656*